

Namatek

True Education

www.namatek.com

Civil Liability Law

آشنایی با قانون
مسئولیت مدنی در ۵
گام

فهرست مطالب

۱. تعریف قوانین مدنی
۲. قانون مسئولیت مدنی چیست؟ (Civil Liability Law)
۳. عناصر تحقق قانون مسئولیت مدنی
۴. راه های جبران خسارت در قانون مسئولیت مدنی
۵. تفاوت های قانون مدنی و قانون مسئولیت مدنی

قانون مسئولیت مدنی یکی از موضوعاتی است که در زندگی پرکشمکش امروزی می تواند جوامع بشری را از اختلافات شخصی و جمعی حفظ کند. حوزه مسئولیت مدنی در دوران کنونی اهمیت زیادی یافته است. اما شما به چه میزان با قانون مسئولیت مدنی و مفاد آن آشنایی دارید؟ اگر به دنبال آشنایی با حقوق متقابل افراد با یکدیگر هستید تا انتهای این مقاله با ما همراه باشید.

#۱ تعریف قوانین مدنی

با هدف اعتلای رفاه فردی، قانون گذاری در زمینه های متعددی صورت گرفته است تا همگان از توزیع عادلانه ثروت، حفظ نظم و آزادی در عرصه های اجتماعی و اقتصادی بهره مند باشند. مشکل از جایی به وجود می آید که بشر منفعت طلب امروزی به دنبال کسب سود بالاتر به حقوق مادی و معنوی دیگران لطمه وارد نماید. از این رو قوانینی که به اعاده حق فرد آسیب دیده بپردازند لازم و ضروری هستند. قانون مدنی از مهم ترین قوانین موجود در نظام حقوقی ایران است. این قوانین روابط شخصی و خصوصی شهروندان را تنظیم می کند. قانون مدنی در سال ۱۳۰۷ تنظیم شد؛ اما با گذشت زمان کاستی های این قوانین در جبران خسارت های ناروا مشخص شد.

یکی از این کاستی ها آن بود که قانون گذار برای تصویب قوانین تنها جامعه همان عصر را در نظر گرفته بود؛ عصری که مردم زندگی اجتماعی

بسیار ساده ای داشتند و نیازهای خود را از طریق کشاورزی و دامپروری تأمین می کردند؛ لذا با تحول سریع و زیاد جامعه، خارج شدن از زندگی سنتی و ورود به زندگی ماشینی آن قوانین در همه موارد کارساز نبودند. برای مثال در زندگی ماشینی به دلیل تأسیس زیاد کارخانه ها، استفاده از وسایل حمل و نقل زمینی و هوایی، استفاده از انواع محصولات صنعتی و... خسارات زیادی پدید می آیند که اگر زیان دیده با استناد به قوانین مدنی جبران زیان های خود را مطالبه کند، بسیاری از آن ها جبران نخواهند شد. به منظور جبران این خسارت ها قانون گذار به فکر تدوین قوانین دیگری افتاد که بتواند نقایص قانون مدنی را جبران کند؛ لذا قانون مسئولیت مدنی توسط قانونگذاران تصویب گردید.

#۲ قانون مسئولیت مدنی چیست؟ (Civil Liability Law)

قانون گذار با هدف جبران کاستی های قانون مدنی که در سال ۱۳۰۷ تصویب شده بود، با بهره گیری از مواد ۴۱ تا ۶۱ قانون تعهدات سوییس، در سال ۱۳۳۹ طی ۱۶ ماده قانون مسئولیت مدنی را تصویب کرد. مسئولیت به معنای تکلیف، وظیفه و هر آن چیزی است که انسان مسئول انجام آن باشد.

منظور از مسئولیت مدنی آن است که اگر شخصی با دیگری قراردادی نداشته باشد و به وی به صورت عمدا یا سهوا خسارت ناروا و نامتعارفی به صورت مادی یا معنوی وارد کند، در مقابل وی مسئولیت دارد تا خسارت را جبران کند. هدف از مسئولیت مدنی آن است که ضرر کاملاً جبران شود و زیان دیده به وضعیت پیش از وارد شدن خسارت برگردد.

ماده ۱ از قانون مسئولیت مدنی بیان می دارد که:

هرکس بدون مجوز قانونی عمدا یا در نتیجه بی احتیاطی به جان، مال، آزادی، حیثیت، شهرت تجارتي یا به هر حق دیگر که به موجب قانون برای افراد ایجاد گردیده، لطمه ای وارد نماید، مسئول جبران خسارت ناشی از عمل خود می باشد.

#۳ عناصر تحقق قانون مسئولیت مدنی

عناصر تحقق قانون مسئولیت مدنی عبارت اند از:

- ضرر: صدمه مادی یا معنوی است که به شخص وارد می شود. منظور از خسارت های معنوی ایجاد تألمات روحی و روانی به آبرو، اعتبار و شخصیت فرد و نزدیکان است. در خصوص نامتعارف و ناروا بودن ضرر، عرف قضاوت خواهد کرد.

برای ضرر ویژگی های ذیل در نظر گرفته می شوند:

۱. باید مسلم باشد. احتمال یا ظن ضرر به عنوان ضرر محسوب نمی شود.

۲. باید مستقیم باشد.

۳. نباید پیش تر جبران شده باشد.

۴. باید قابل پیش بینی باشد.

۵. باید شخصی باشد و شخصی که ادعای خسارت می کند باید مستقیماً ضرر دیده باشد.

- تقصیر: عمل غیرقانونی نامشروع را تقصیر می گویند. کار زیان بار باید از نظر اجتماع ناهنجار باشد و اخلاق عمومی ورود ضرر را ناشایست بشمارد. در قانون مسئولیت مدنی سبک یا سنگینی، عمدی یا غیرعمدی بودن تقصیر دخالتی ندارند. تقصیر از جمله مفاهیمی است که در طی گذر زمان در ارتباط با عوامل مختلف تغییر می کند. عوامل اقتصادی و اجتماعی بیشترین تأثیر در تحول مفهوم تقصیر را دارند.
- رابطه سببیت: هیچکس نباید مسئول زیانی که مرتکب نشده است، باشد. باید احراز شود که بین ضرر و فعل زیان بار رابطه سببیت وجود دارد و ضرر از آن فعل ناشی شده است. اثبات سببیت با زیان دیده است و او باید نشان دهد که بین کار انجام شده و ایجاد ضرر رابطه علی و معلولی وجود دارد. اگر فردی بتواند قوه قاهره شامل سیل، زلزله، باد و... را به عنوان واردکننده خسارت اثبات کند، از مسئولیت زیان دهی مبرا خواهد شد.

#۴ راه های جبران خسارت در قانون مسئولیت مدنی

از راه های جبران خسارت در قانون مسئولیت مدنی جلب رضایت، جبران خسارت و اعاده وضع پیشین زیان دیده است.

۱. یکی از راه های جبران خسارت در قانون مسئولیت مدنی آن است که وضع زیان دیده به شرایط قبل از ضرر برگردانده شود که به این حالت اصطلاحاً جبران عینی می گویند.
۲. از دیگر روش های جبران خسارت روش جبران بدلی است. جبران بدلی به معنای جبران خسارت از راه دادن معادل است. اگر امکان جبران عینی نباشد از روش پرداخت معادل استفاده می شود. پرداخت معادل می تواند در حالت اول به صورت دادن مثل در صورت امکان و در مرحله بعدی دادن وجه نقدی به زیان دیده باشد.

#۵ تفاوت های قانون مدنی و قانون مسئولیت

مدنی

قانون مسئولیت مدنی در مقایسه با قانون مدنی نوآوری هایی نظیر موارد ذیل دارد:

- در قانون مسئولیت مدنی به جبران پذیری خسارات معنوی اشاره شده است.
- در قانون مسئولیت مدنی به اختیار قاضی در کم کردن مسئولیت خوانده اشاره شده است.

تخفیف مسئولیت در ۳ حالت ذیل صورت خواهد گرفت:

۱. اگر پس از خسارت خوانده (آسیب زده) به نحوه موثری به خواهان (آسیب دیده) کمک کرده باشد.
۲. اگر آسیب ناشی از غفلی قابل اغماض باشد و جبران آسیب سبب عسرت و تنگدستی خوانده شود.
۳. هرگاه خواهان موجبات تسهیل انجام آسیب را فراهم کرده و وضعیت خوانده را تشدید کرده باشد.
۴. در قانون مسئولیت مدنی به مسئولیت ضمیمه ای یا همان مسئولیت سرپرست محجور و مسئولیت کارفرما اشاره شده است.

نتیجه گیری

هدف از مسئولیت مدنی آن است که ضرری که به خواهان وارد شده است به طور کامل توسط خوانده جبران شود. این ضرر به صورت عینی یا بدلی جبران خواهد شد. قانون مسئولیت مدنی در خصوص روابط شخصی و شهروندی افراد چارچوبی تنظیم می کند.